

آینه

ایران

پاسخ غیرهسته‌ای پادزهر تحریم غیرهسته‌ای

علی خرم، دیپلمات پیشین، با وجود این ادعا که مقام‌های آمریکایی معتقدندند تحریم‌های غیرهسته‌ای جدید با تعهدات برجامی آمریکا تناقضی نخواهد داشت، اما بر اساس سازوکارهای پیش‌بینی‌شده در توافق هسته‌ای، اقدام هریک از طرفین به اتخاذ اقداماتی که اجرای مسالمت‌آمیز آن را دچار مشکل کند، برخلاف اهداف پیش‌بینی‌شده در توافق و دستیابی طرف توافق به مواهب و مزایای برجام است. ازاین‌رو این حق برای طرف مقابل محفوظ می‌ماند تا ضمن پیگیری شکایت و بررسی اقدامات ناقض کشور خاطی از طریق مکانیسم تعریف‌شده در برجام، پاسخ متناسب و درخور آن هم برای خود محفوظ بدارد. بنابراین مهم آن است که وقتی طرف مقابل به بهانه موضوعات غیرهسته‌ای، تحریم‌های جدیدی را تصویب می‌کند، ایران هم در واکنش اقدامات واکنشی خود را خارج از چارچوب برنامه هسته‌ای در دستور کار قرار دهد. یعنی تحریم‌های غیرهسته‌ای آمریکا با اقدامات غیرهسته‌ای ایران مواجه شود. این کار باعث می‌شود تا آمریکا از دستیابی به هدفش که همان وادارکردن ایران به تصمیمات عجولانه برای نقض برجام است، بازماند.

پاسخ غیرهسته‌ای پادزهر تحریم غیرهسته‌ای

به استراتژی دشمن حمله کنید

● مهدی محمدی: استراتژی آمریکا در تحریم‌های جدید، ادامه راهبرد اوپاما درباره ایران است و هیچ تفاوت قابل ملاحظه‌ای در اینجا حاصل نشده است. آمریکا در حال بازسازی همان روندی درباره برنامه منطقه‌ای و دفاعی ایران است که پیش‌تر درباره برنامه هسته‌ای ایران طی شده بود. این راهبرد اساس «افکار عمومی‌بایه» است یعنی تلاش می‌کند افکار عمومی در ایران را به این جمع‌بندی برساند که تداوم این برنامه‌ها زندگی اقتصادی آنها را به خطر خواهد انداخت. این دقیقاً همان مسیری است که درباره برنامه هسته‌ای طی شد و در نهایت به برجام انجامید. ستون اصلی این راهبرد این است که جریانی در داخل ایران وجود داشته باشد که فشار را به سازش ترجمه کند. به عبارت دیگر، این راهبرد کار نخواهد کرد مگر اینکه افکار عمومی متقاعد شود راه‌حل، واگذاری امتیازهای جدید به طرفی است که فشار را تولید کرده است. اجازه بدهید صریح و روشن صحبت کنیم. مهم‌ترین هدف آمریکا این است که دولت در ایران رویاروی نهادهایی قرار بگیرد که در قانون جدید آمریکا تحریم شده‌اند. اساساً این پیش‌فرض که چنین استعدادی در دولت آقای روحانی وجود دارد و افکار عمومی ایران پس از انتخابات را می‌توان به این سمت سوق داد، یکی از مهم‌ترین عوامل محرک آمریکا برای حرکت به سمت تحریم‌های جدید بوده است.

کیم‌تان

کارازرتاب خودکار گذشته است

● محمد صرفی: دولت‌مردان کشورمان باید محاسبات دشمن را به‌طور جدی تغییر دهند. محاسباتی که چهار سال پیش وب‌سایت رادیو بین‌المللی فرانسه درباره آن با صراحت نوشته بود: «ارزیابی غرب از وضعیت کنونی دولت روحانی، تعامل با فروشنده بدکار و مشتاقی است که خود را ناگزیر از فروش حقوق ملی می‌بیند. بر پایه این جمع‌بندی اگر خریدار صورت باشد، شرایط فروشنده را دشوارتر می‌کند و در همان حال قیمت فروش را کمتر خواهد کرد.» تا وقتی که ارزیابی غرب از دولت ایران چنین است، باید منتظر افزایش دومینویی فشار، تحریم و تهدید باشیم، تاجایی‌که این روزها سران آمریکا با صراحت و وقاحت از رویایی تغییر رژیم نیز می‌گویند. اینکه چرا امروز آمریکایی‌ها سیاه را در سیل دشمنی و تحریم قرار داده‌اند، خود موضوعی مفصل است که تحلیلی مجزا می‌طلبد.

کردهای عراق و جمهوری اسلامی ایران ارتباطی به درازای تاریخ جمهوری اسلامی دارند. این تاریخ از روابط، نقاط عطف زیادی به خود دیده. از جمله در جنگ با داعش که کمک‌های جمهوری اسلامی ایران عامل حمایتی مهمی در مبارزه کردها با این گروه تروریستی بود تا جایی که رهبر اقلیم کردستان رسماً از مقامات ایرانی تقدیر و تشکر کرد. از سویی دیگر جلال طالبانی رهبر کاریزماتیک کردها به‌عنوان دبیرکل اتحادیه میهنی کردستان و چه به‌عنوان اولین رئیس‌جمهوری منتخب تاریخ عراق، به‌عنوان معمار روابط ایران و اقلیم و کل عراق شناخته می‌شود. اتحادیه میهنی کردستان نیز از میان احزاب اقلیم بیشترین سطح ارتباط را با ایران دارد. اکنون که در عراق جنگ با داعش رو به پایان است و اقلیم کردستان در فکر برگزاری رفراندوم استقلال، هیئتی بلندپایه از طرف اتحادیه میهنی و به دعوت رسمی جمهوری اسلامی ایران، هفته گذشته به تهران آمد تا با مسئولان عالی‌رتبه ایرانی به گفت‌وگو و مذاکره بپردازند. ملاحظیار، رئیس اجرایی دفتر سیاسی اتحادیه میهنی کردستان نیز از فرماندهان اصلی پیشمرکه در جنگ با داعش و از اعضای این هیئت بلندپایه بود. در گفت‌وگو با او از نتایج مذاکرات با مسئولان ایرانی و مواضع اقلیم کردستان در ارتباط با حکومت مرکزی بغداد سخن گفته‌ایم.

■ می‌خواهم پرسش‌هایم را از موضوع رفراندوم آغاز کنم. دودیدگاه دراین‌باره میان کشورهای منطقه و عموم مردم کردستان مطرح است: کشورهای منطقه معتقدند این مسئله ژئوپلیتیک منطقه را با تغییر و تهدید مواجه خواهد کرد، مردم نیز بر این اعتقادند که آیا شرایط فعلی اقلیم کردستان و عراق برای برگزاری این رفراندوم مناسب است؟

ما به‌عنوان هیئت عالی‌رتبه اتحادیه میهنی کردستان از طرف جمهوری اسلامی ایران رسماً به تهران دعوت شده‌ایم تا با مقامات عالی‌رتبه ایران سلسله‌نشست‌هایی داشته باشیم. در جلساتی که داشته‌ایم موضع رسمی جمهوری اسلامی ایران درباره رفراندوم و استقلال کردستان عراق به ما اعلام شده است، موضع ایران این است که با این مسئله مخالف هستند و آن را تهدیدی برای عراق می‌دانند. این نظر رسمی یکی از کشورهای همسایه ماست که نقش مهمی نیز در منطقه دارد. ما نیز می‌خواستیم شفاف موضع آنها را بشنویم. در مقابل ما نیز کاملاً شفاف نظرات و مواضع رهبری سیاسی کردستان را که نظر تمام احزاب سیاسی کردستان است، به آنها اعلام کردیم مبنی بر اینکه این تصمیم همه ماست و تصمیم یک فرد و یک حزب نیست و اعلام کردیم ما نیز به‌عنوان کرد، از وضعیت منطقه نگران هستیم؛ از اینکه بعد از جنگ داعش وضعیت سیاسی چه سمت و سویی به خود خواهد گرفت، نگران هستیم. نگران نتایج کنفرانس‌های ژنو و آستانه هستیم که به‌هیچ‌وجه در آنها به حقوق کردها توجه نمی‌شود و حتی اجازه حضور کردها نیز داده نمی‌شود و نهایتاً وضعیت داخلی عراق نیز نگران‌کننده است.

ما به‌عنوان کرد ۹۷ سال بخشی از عراق بوده‌ایم. تمام سیستم‌های سیاسی را آزموده‌ایم، حکومت پادشاهی علیه ما بود، حکومت جمهوری عبدالکریم قاسم علیه ما بود، حکومت‌های عبدالسلام عارف و عبدالرحمان عارف علیه ما بودند، حکومت بعث علیه ما بود، درحال‌حاضر نیز حکومت شیعه هم‌پیمان و دوست خود را نیز آزمودیم که از حل مسائل اساسی کردستان و عراق عاجز است. بیش از ۱۰ سال است که ماده ۱۴۰ قانون اساسی برای حل مشکل مناطق مورد منازعه تصویب شده اما آن را اجرا نکرده است، مشکل نفت و گاز و بودجه داریم، مشکل مشارکت واقعی کردها در حاکمیت و… بعد از سقوط صدام ضعیف‌ترین جایگاه را کردها اکنون در زمان حاکمیت آقای عبادی دارند، ما واقعاً از این وضعیت نگران هستیم، به دوستان ایرانی اعلام کردیم که جمهوری اسلامی ایران و دولت‌های دیگری که مخالف رفراندوم هستند، چه ضمانتی خواهند داد که بعد از جنگ داعش و توافق دولت‌های منطقه‌ای و جهانی، وضعیت کردها نسبت به شرایط فعلی بهبود خواهد یافت؟ ما معتقدیم بدتر خواهد شد، در ضمن این برای اولین‌بار خواهد بود که کردها تصمیم دارند خود، سرنوشت خود را رقم بزنند. سؤال اینجاست که چرا باید تمام دولت و ملت‌های جهان امکان تعیین حق سرنوشت خود، تعیین سیاست‌های بین‌المللی و داخلی و… را دارا باشند اما کردها حق ندارند برای یک بار هم که شده از این حق استفاده کنند؟ جواب جمهوری اسلامی ایران این بود که در چارچوب عراق هرچه خواسته دارید و تا هر اندازه خواهان رشد و پیشرفت هستید و می‌خواهید مناطق تحت منازعه جزئی از اقلیم کردستان شود و ماده ۱۴۰ قانون اساسی اجرا شود، این حق طبیعی شماست، ما اعتراضی نداریم، اما الان زمان مناسبی برای رفراندوم و استقلال نیست. آنها معتقدند این مسئله برای امنیت عراق و ایران و منطقه تهدید خواهد بود.

■ آیا مخالفت ایران در این حد باقی خواهد ماند یا فکری می‌کنید اقدام عملی نیز خواهند داشت؟

با شناختی که از جمهوری اسلامی ایران داریم این تصمیم در شورای عالی امنیت ملی اتخاذ شده است و مقامات رسمی ایران نیز چندین‌بار این موضع را علناً اعلام کرده‌اند. در دیدارهایمان نیز شفاف به ما اعلام کرده‌اند، پس این موضع نهایی ایران است، اما ما معتقدیم قبل از اتخاذ این تصمیم باید با ما کردها حرف می‌زدند. آقای عبادی به ایران سفر کرده‌اند و نگرانی‌ها را افزایش داده، ایشان یک طرف داستان است، طرف دیگر، ما کردها هستیم. لازم بود قبل از اتخاذ این موضع، با ما دیدار می‌کردند و نظرات ما را هم می‌شنیدند، سیاست یک‌طرفه نیست.

■ نگرانی‌های ایران دقیقاً به چه مواردی برمی‌گردد؟

ایران نگران تبعات این مسئله در عراق و منطقه است، همچنین نگران ارتباطات دوستانه خود با کردها و احزاب سیاسی کرد است.

■ آیا نگرانی‌های ایران بر برگزاری رفراندوم تأثیر خواهد گذاشت؟

رئیس اجرایی دفتر سیاسی اتحادیه میهنی کردستان در گفت‌وگو با «شرق» تشریح کرد

نقشه جایگزین کردها در صورت تعویق رفراندوم

سامان سلیمانی

ما به‌عنوان کرد ۹۷ سال بخشی از عراق بوده‌ایم. تمام رسمی جمهوری اسلامی ایران را که در این نشست‌ها به ما اعلام شده، در دفتر سیاسی و رهبری اتحادیه میهنی بررسی خواهیم کرد، بعد از آن با احزاب و حکومت اقلیم آن را در میان خواهیم گذاشت، ما تلهایی دراین‌باره تصمیم نخواهیم گرفت، چون رفراندوم نیز تصمیم صرف از طرف ما نبوده، همان‌طورکه تصمیم صرف از طرف پارت دموکرات هم نیست.

■ آیا رای مثبت مردم به رفراندوم به معنای اعلام استقلال خواهد بود؟

به معنای امکان اعلام استقلال از طرف رهبری سیاسی است، به این معنا نیست که فوری اعلام استقلال شود، برای مثال در تیمور شرقی چه سالی رفراندوم برگزار شد و چه سالی اعلام استقلال کردند؟ چندبار در اسکاتلند، بریتانیا و یک کانادا برای استقلال رفراندوم برگزار شده است؟ درحال‌حاضر نیز قرار است در بارسلون رفراندوم استقلال برگزار شود، این امر جدیدی نیست. از زمان یونانیان رفراندوم مرسوم بوده است، در تمام دنیا این اتفاق مرسوم بوده و هست، مدل‌های مختلفی از این مسئله در دنیا مرسوم بوده، هر مدلی را که مورد پسند می‌دانند برای ما کردها نیز بیسنند، چرا باید این تمام ملت‌ها و دولت‌های جهان فقط کردها از میان حق محروم باشند؟

■ اما دیدگاه دیگری نیز وجود دارد، مبنی بر اینکه در شرایطی که پارلمان کردستان تعطیل است، وضعیت اقتصادی و رفاه مردم در شرایط بدی است و اقلیم با مشکلات زیادی دست به گریبان است، آیا زمان مناسبی برای برگزاری رفراندوم است؟

از اولین ساعتی که پارلمان کردستان تعطیل شد تا این لحظه که با شما حرف می‌زنم ما به‌عنوان اتحادیه میهنی مخالف این مسئله بودیم و خواهان فعالیت مجدد پارلمان بدون پیش‌شرط بوده و هستیم، درباره وضعیت اقتصادی مردم، دلیل اصلی آن به پاینده‌نبودن دولت مرکزی به اجرای قانون اساسی برمی‌گردد که تصمیمات و توافقات را اجرا نمی‌کند، ماده ۱۴۰ یا ۱۰۰ سال قبل اجرا می‌شد، چرا در عراق حقوق کارمندان پرداخت می‌شود اما در کردستان نه؟ از سال ۱۹۱۸ نفت کرکوک را دولت بغداد به نفع خود می‌فروشد، آیا زمان آن نرسیده که ما نیز از منابع طبیعی خود بهره ببریم؟

■ اما دولت عراق می‌گوید براساس قانون اساسی این نفت متعلق به تمام عراق است.

براساس قانون اساسی عراق هر چاه نفت جدیدی که یافت شود، اقلیم می‌تواند آن را استخراج کند و به فروش برساند، زمانی پول آن به دولت عراق می‌رسد که ارتباط اقتصادی و مالی اقلیم و عراق مناسب و بودجه اقلیم از طرف بغداد تأمین نشود، اما زمانی که بودجه داده نمی‌شود ما چگونه زندگی کنیم؟

■ اینجا سوآلی متوجه اتحادیه میهنی است، قبلاً اتحادیه میهنی مقرر کرده بود تا پارلمان کردستان فعال نباشد و وارد هیچ توافق نخواهد شد.

ما اکنون نیز همین شرط را داریم.

■ اما شما وارد توافق رفراندوم شده‌اید.

تصمیمی که مخالف بازگشایی پارلمان بود، تغییر کرده است، پارلمان فعال خواهد شد، قبلاً حاضر به بازگشایی پارلمان با شروطی بودند. اکنون این شروط نیز حذف شده است، این دستاورد سیاسی بزرگی برای فعال‌شدن دوباره پارلمان بود، زمانی برای ازدست‌دادن نداریم، موصل و حویجه و مناطق دیگر در آستانه آزادی کامل هستند، مسلماً با حکومت عراق درباره این مسائل مقابل هم قرار خواهیم گرفت، ممکن است مشکلات فی‌مابین عمیق‌تر شود، باید این پروسه را به‌درستی مدیریت کنیم و پارلمان کردستان نیز آخرین تصمیم و موضع را اتخاذ خواهد کرد.

■ یعنی پارلمان کردستان فعال خواهد شد؟

بله، بدون شک، اگر این اتفاق نیفتد ما به‌عنوان اتحادیه میهنی کردستان وارد هیچ توافقی نخواهیم شد و مسئولیت شرایط بحرانی کردستان را بر عهده نخواهیم گرفت. قبل از رفراندوم، پارلمان بازگشایی خواهد شد.

■ موضوع دیگری که در رسانه‌ها بازتاب داشته، این است که توافقی در جریان است که کرکوک را به‌عنوان اقلیمی مستقل معرفی کنند، این تا چه اندازه درست است؟ حتی گفته می‌شود یکی از برنامه‌های سفر شما گفت‌وگو در این زمینه بود؟

ایدا، نه توافقی این چنینی وجود دارد و نه در این سفر در این‌باره صحبتی به میان آمد. ما قبلاً ارتباط خیلی خوبی با شیعیان عراق داشتیم، اما متأسفانه درحال‌حاضر آنها میان خود دچار اختلاف شده‌اند و اصلاً نمی‌دانیم ما به‌عنوان کرد با چه کسی در میان شیعیان حرف بزنیم، صدی‌ها نظرات متفاوتی دارند، بدی‌ها به همان شیوه، مجلس اعلا حتی دچار اختلافات داخلی است، ما واقعاً دوست داریم جریانات شیعی در عمل متحد باشند و دیدگاه مشخصی درباره حل مشکلات میان شیعیان و کردها و شیعیان و اهل سنت داشته باشند.

■ این اختلاف میان کردها نیز وجود دارد، فکر نمی‌کنید این مسئله بر مسئله رفراندوم تأثیرگذار باشد؟

مسلماً، اما پیش‌شرط رفراندوم این است که در کردستان آشتی ملی تحقق یابد، اگر قبل از رفراندوم آشتی ملی در کردستان شکل نگیرد موفق نخواهد بود، اقداماتی نیز انجام شده و درحال‌حاضر ارتباط‌هایی میان جنبش تغییر و پارت دموکرات و دیگر جریان‌ها شکل گرفته است.

■ مناطق مورد منازعه از جمله کرکوک و خانقین و… در رفراندوم چه وضعیتی خواهند داشت؟

ما تصمیم گرفته‌ایم در این مناطق نیز رفراندوم برگزار شود.

■ حتی اگر از طرف حکومت مرکزی با این مسئله مخالفت شود؟

حکومت عراق چرا؟ توانوست امنیت کرکوک و خانقین و شنگال را تأمین کند؟ بیش از پنج سال است که نیروهای پیشمرکه امنیت این مناطق را تأمین می‌کنند، چرا در راه حفظ خاک این مناطق خون بدهیم وظیفه است، اما رفراندوم حق ما نیست؟ فقط شعار مهم نیست، باید با واقعیات نیز همخوانی داشته باشد. چگونه می‌توان در بغداد نشست و برای کرکوک تصمیم گرفت، مگر ما می‌توانیم در ارپل برای بصره تصمیم بگیریم؟ شما امنیت مناطق خود را نمی‌توانید تأمین کنید، اگر کردها نبودند که تمام عراق دچار سرنوشت موصل، فلوجه و… می‌شد.

■ عراق روزهای سرنوشت‌سازی را سپری می‌کند، جنگ با داعش رو به پایان است و عراق وارد روزهای جدیدتری خواهد شد. به‌عنوان کسی که تمام زندگی خود را وقف مبارزه و سیاست کرده‌اید، چه احتمالاتی برای آینده عراق متصور هستید؟

به نظر من سرنوشت عراق عربی به دو مسئله مربوط می‌شود: یکی شیعه، دوم اهل سنت، کردها را از این معادله خارج کنیم. درحال‌حاضر ارتباط میان شیعیان و اهل سنت بحرانی است، اگر این دو با هم توافق نکنند، این کشور چگونه اداره خواهد شد؟ ارتباط میان این دو در وضعیت بسیار بدی است، باین‌حال حکومت مرکزی مشکلات خود با کردستان را نیز حل نمی‌کند، خب داعش تمام می‌شود، اما مسئله اینجاست که قبل از ظهور داعش نیز مشکلات عراق بسیار عمیق بود. درحال‌حاضر کل ساختار سیاسی عراق در معرض تهدید است چون جهت سیاسی این دو و نگاه آنها به مسائل داخلی و منطقه‌ای و جهانی بسیار متفاوت است، حداقل اشتراکات را برای حل مشکلات میان خود ندارند، هیچ‌کدام نیز دارای شخصیتی کاریزماتیک نیستند که این مشکلات را حل کند، مانند زمانی که مام جلال طالبانی حضور داشتند، میان شیعیان نیز تجربه قابل اعتنای دولت‌داری وجود ندارد، فقط کردها دارای تجربه حکومت‌داری هستند.

■ کردها رفراندوم را به‌عنوان یک استراتژی دنبال می‌کنند یا تاکتیکی است برای رسیدن به یک سری از حقوق خود؟

در درجه اول استراتژی است، حق طبیعی و قانونی کردهاست، کردهای الان، کردهای عصر قراردادهای سور و لوزان و الجزایر نیستند، خاورمیانه فعلی نیز خاورمیانه آن زمان و خاورمیانه عصر سایکس-پیکو نیست، منطقه و جهان تغییرات بنیادینی به خود دیده است، دولت ترکیه از ۱۹۸۴ در بی تابودی پ.ک.ک است، آیا موفق شد؟ در غرب کردستان، جنگاوران کرد شجاع‌ترین و موفق‌ترین جنگاوران روی زمین در مبارزه با داعش بودند. ما کردها الان دارای بزرگ‌ترین لابی در سراسر جهان هستیم، هزاران انسان آزاده در غرب در تلاش برای دفاع از کردها هستند، قبلاً می‌گفتیم فقط کوه‌ها، دوستان ما هستند، اما الان شرایط تغییر کرده است. ما کردها که در ۲۶ سال گذشته سیستم فدرال داشته‌ایم ثابت کرده‌ایم امنیت و آرامش منطقه افزایش یافته و مسلماً اگر دولت مستقلی باشیم، این امنیت افزایش خواهد یافت. دوستی و ارتباط نزدیک دولت کردستان و جمهوری اسلامی ایران و دیگر دولت‌های منطقه افزایش خواهد یافت، ما ضمانت خواهیم کرد که تمام وظایف همسایگی و دیپلماتیک خود را به بهترین نحو ممکن به انجام برسانیم.

■ در صورت عدم برگزاری رفراندوم و منتفی‌شدن مسئله استقلال، برنامه و نقشه دوم (پلان B) کردها چیست؟

برنامه دوم و جایگزین ما این است که ماده ۱۴۰ قانون اساسی عراق اجرا و مناطق مورد منازعه به اقلیم کردستان ملحق شود.

ادامه در صفحه ۷

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی

کیم‌تان

- احمدی‌نژاد: طرح تحول اقتصادی را بدون هیچ‌گونه نگرانی سیاسی اجرا می‌کنیم
- احمد توکلی: تلاش می‌کنیم محصولات مرکز پژوهش‌ها بهتر شود
- به‌رغم مخالفت آمریکا صورت گرفت: آغاز روند عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای
- هالوی، رئیس سابق موساد: حمله به ایران، اسرائیل را به آتش می‌کشاند
- محمد سعیدی، معاون بین‌الملل سازمان انرژی اتمی: ایران به همکاری با آژانس ادامه می‌دهد

انتخاب

- احمد توکلی، رئیس مرکز پژوهش‌ها خبر داد: بی‌خبری مجلس از طرح تحول اقتصادی، دولت حق حذف یارانه بنزین را ندارد
- عقب‌نشینی دوم دولت در برابر بانک مرکزی: سلب اختیار از استانداری‌ها در پرداخت تسهیلات
- سرپرست وزارت اقتصاد و دارایی از تبدیل دلارهای نفتی به ریال در بازار برای تأمین بودجه امسال دولت خبر داد
- نوذری، وزیر نفت: نگران تأمین بنزین نیستیم
- باراک اوباما در ارتباط با پرونده هسته‌ای توصیه کرد: ایران منتظر رئیس‌جمهور بعدی آمریکا نماند
- قدرت‌الله علیخانی: اصولگرایان درباره احمدی‌نژاد تردید دارند
- حسینیان، رئیس شعبه ۱۰۸۳ دادگاه عمومی تهران: خبرگزاری‌ها مشمول قانون مطبوعات نیستند

ایران

- احمدی‌نژاد: هزاران دستگاه غنی‌سازی راه‌اندازی کرده‌ایم
- زاهدی، وزیر علوم، دولت نهم، دولت استادان بسجی است
- اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان: آیا احزاب و گروه‌های سیاسی گریزانه مناسب‌تر از دکتر احمدی‌نژاد دارند
- فرمانده نیروی زمینی سپاه: افزایش سرعت عمل سپاه و بسیج با اجرای طرح موزائیک‌های دفاعی

آفتاب

- قربانی، عضو هیئت‌رئیس مجلس: با حزبی‌کردن انتخابات، مشکلات ابتدای مجلس هشتم پیش نمی‌آید
- آوایی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجه: سرنوشت کمیسیون امنیت ملی مجلس باید به‌دقت رقم بخورد
- مجید انصاری، عضو مجمع روحانیون مبارز: آشفته‌گویی و آشفته‌ذهنی در عرصه مدیریتی کشور وجود دارد
- امیری، قائم‌مقام جامعه اسلامی مهندسين: باید جلوی تضاد سخنان بین مسئولان گرفته شود
- بروچردی، رئیس کمیسیون امنیت ملی: غربی‌ها صبر لازم برای مشاهده تقاهم را داشته باشند
- سنخوی وزارت خارجه فرانسه: تغییر اساسی در موضع ۵+۱ در قبال ایران وجود ندارد
- احمد نعمت، دبیر انجمن خوردروسازان: قیمت خودرو را خودروساز تعیین کند، نه دولت
- سامی الفرج، مشاور شورای امنیت ملی کویت: اقدام نظامی علیه ایران به نفع کشورهای شورای همکاری خلیج‌فارس نیست

جمهوری اسلامی

- شهردار تهران: مشکل کمبود گورستان برای شهر تهران تبدیل به یک معضل شده است
- مظاهری، رئیس کل بانک مرکزی: مصوبه مجمع عمومی بانک‌ها «قانونی» منتفی شد
- کراباسچیان، معاون خدمات شهری شهرداری تهران خبر داد: هزینه ۳۰ میلیاردتومانی شهرداری برای تجهیز ناوگان آتش‌نشانی
- با دستور آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی، رئیس قوه قضائیه، فعالیت دادگاه‌های موقت کیفری تمدید شد

اطلاعات

- احمدی‌نژاد: به آمریکا کمک می‌کنیم از منطقه خارج شود
- منوچهر منکی، وزیر خارجه: امیدوارم اجلاس جنبش عدم تعهد تهران کام بلندی در راه پیشبرد اهداف عالیه جنبش عدم تعهد باشد
- علی لاریجانی، رئیس مجلس: مدیران کشور با درک شرایط باید سنجیده سخن بگویند
- آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی: نظارت بر سیاست‌های کلی نظام مطلوب نبوده است
- مظاهری، رئیس بانک مرکزی: احتمال تغییر مجدد نرخ سود بانکی وجود دارد
- رئیس اوپک: حل‌شدن موضوع هسته‌ای ایران بهای نفت را به کمتر از ۷۰ دلار می‌رساند